

SF

George R. R. Martin

**TAFO
KLAJONĒS**

Knygute.lt

George R. R. Martin

TAFO KLAJONĖS

Mokslinės-fantastinės
apysakos

Taip, tai tas pats George R. R. Martin, parašęs **Sostų karų** scenarijų. Bet jis puikiai susitvarko ir su kosminės operos žanru.

Hevilandas Tafas – sąžiningas kosmoso prekeivis, mylintys kates. Bet dabar besivaržant su didžiausiais Visatos blogiukais, jis tampa unikalus žvaigždėlaivio savininku. "Arka" – paskutinis išlikęs legendinio Inžinerinio Ekologinio Korpuso karinis biožvaigždėlaivis. Dabar pavojingiausias ginklas žmonijos įsisavintoje erdvėje yra geroje rankose...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
George R. R. Martin - TUF VOYAGING
New York, DAW books, 1992
Copyright © by George R. R. Martin, 1986
Cover art Copyright © by Tim White, 1990
Vertimas į lietuvių kalbą:
© leidykla "Eridanas", 1998
© leidykla [Knygute.lt](http://knygute.lt), 2019

Turinys

MARO ŽVAIGŽDE

DUONA IR ŽUVYS

PAKARTOTINĖ PAGALBA

MARO ŽVAIGŽDE

Prologas

ŠEŠTASIS KATALOGAS

INVENTORIAUS NUMERIS 37433-
800912-5442894 ŠAN DILORO
KSENOANTROPOLOGIJOS CENTRAS

*Objekto apibūdinimas: garso įrašo
kristalas.*

*Radimo vieta: Chro B'rana (koordinatės
SQ 10, V 7715 I 21).*

Spėjamas amžius: 276 standartmečiai.

Priskiriamas prie klasifikacijos skyrių.

Pavergtosios rasės: chranganiečiai.

Chrunų legendos ir mitai.

Ligos neidentifikuotos.

Prekybos bazės apleistos.

Vienas, du, trys... vienas du.

Aha, matau, kad veikia puikiai.

Aš esu Rerikas Gortvenris, pradedantysis
prekybos agentas... kalbu, norėdamas įspėti
apie pavojų tą, kuris suras šį įrašą.

Vėl sukyla dulkės, man - paskutinį sykį. Sau-

lė leidžiasi už vakarinių kalnų viršūnių, nudažydama žemę kraujo spalva, ir mane neišvengiamai apgaubia sutemos. Danguje viena po kitos įsižiebia žvaigždės, bet šitoji žvaigždė tviska jame dieną ir naktį, naktį ir dieną. Ji visomet virš manęs, ryškumu ji nenusileidžia tik saulei. Maro Žvaigždė.

Šiandien aš palaidojau Džeinilą. Savo rankomis išrausiau kapą. Kasiau nuo ankstyvo ryto iki vidurdienio, kol rankas ėmė gelti. Ir kai atlikau savo pareigą, kai užbėriau ant kapo paskutinę šios priešiškos žemės saują, kai ant mažučio antkapio uždėjau paskutinį akmenį, tuomet atsistočiau prie jo ir sudrėkinau žemę ašaromis.

Dėl visko kalta ji. Aš jai ne kartą tai sakiau, ir prieš pat mirtį jinai pripažino savo kaltę. Per ją mes atskridome čionai. Per ją neišskridome iš čia, kai galėjome išskristi. Ji žuvo dėl savo pačios kaltės - taip, dėl savo pačios, bet per ją ir man lemta mirti, lemta likti nepalaidotam; prie mano kūno puotaus žvėrys, skraiduoliai bei tie patys naktiniai medžiokliai, su kuriais mes ketinome pradėti prekybą.

Maro Žvaigždė - mažytė, bet ryški, užlieja žemę negyva balta šviesa. "Taip neturi būti, - pasakiau aš Džeinilai. - Maro Žvaigždė turi būti

raudona. Ji turi mirguliuoti, ją turi gaubti raudona aureolė, ji privalo nudažyti žemę ugnies bei kraujo spalva. O šis negyvas baltas švytėjimas - ką jis turi bendro su maru?" Taip šnekėjau pačią pirmą dieną, kai transporto laivas išlaipino mus drauge su mažuoju prekybos kompleksu. Išlaipino ir išskrido. Maro Žvaigždė tuo metu tebuvo keturiasdešimt pirmoji pagal ryškumą šiame priešiškame danguje ir niekuo nepatraukė mūsų dėmesio. Mes tada juokėmės iš tų kvaišelių prietaringumo, tų naivuolių, kurie pabėgo iš čia manydami, kad iš dangaus juos užplūs ligos.

Mes juokėmės ir tuomet, kai Maro Žvaigždės šviesa ėmė ryškėti. Kasnakt ji švietė vis aiškiau ir aiškiau, kol pagaliau tapo matoma netgi dieną. Bet dar gerokai anksčiau pasireiškė pirmieji pragaištingo jos poveikio požymiai. Vakarais tamsėjančiame danguje pasirodė skraiduoliai. Iš tolo jie priminė man šešėlikius, naktinius paukščius iš manosios gimtinės Budachano, įsikūrusio prie gyvybės pilnos jūros, Razjaro planetoje. Jūros čia nebuvo, tik kalvos, kalnai ir sausos lygumos, bet aš ir taip žinojau, kad pažiūrėjęs į juos iš arčiau nieko malonaus nepamatyčiau. Pikti, baisūs padarai, didumo man iki juosmens, labiau panėšėjo į

atgijusias mumijas. Perdžiūvusi oda, glaudžiai apsitempusi, dengė tuščiavidurius jų kaulus, sparnai buvo tvirti ir standūs it būgno membrana, nagai - aštrūs tarsi peiliai, krūtinės ląsta išsišovusi į priekį, po suplota galva į visas puses styrojo dygliai, o akys buvo šlykščios raudonos spalvos.

Džeinila man sakė, kad jie - trapios būtybės, turinčios savo kalbą. Išgirdęs jų balsus, tuos šaižius klyksmus, draskyte draskančius apnuogintus nervus, aš nė nemėginau mokytis jų kalbos. Džeinila taip pat. "Trapios būtybės, - kalbėjo ji, - mes su jomis prekiausime". Cha, jiems nereikėjo nei mūsų, nei mūsų prekybos. Jų intelekto pakako tik vagiliavimui, tuo jų trapumas ir pasibaigdavo. Ir visi jie, ir mes turėjome kai ką bendro - mirtį.

Visi skraiduoliai išmirė. Naktiniai medžiokliai, padarai su masyviomis dvigubomis galūnėmis ir negrabiomis dvipirštėmis rankomis bei akimis, žibančiomis ant išgaubtų jų kaukolių it blėstančios ugnies žarijos, jie taip pat išmirė. Jie buvo neįtikėtinais stiprūs, o keistos didžiulės jų akys matė tamsoje, kai sunkūs audros debesys uždengdavo net Maro Žvaigždę. Jie savo olose garbino Didįjį Mąstytoją, valdovą, kuriam tarnavo manydami, kad kada nors jis sugrįš ir

vėl ves juos į kovą. Mąstytojas taip ir neatėjo, o naktiniai medžiokliai visi numirė lygiai taip pat, kaip ir skraidūnai, lygiai taip pat kaip daugelis kitų padarų, kurių kūnus bei griaučius mes surasdavome ant kalvų, lygiai taip pat kaip neprotingi žvėrys, kaip krūmai bei medžiai, taip pat kaip Džeinila ir aš.

Džeinila sakė, kad čia mes atrasime aukso bei briliantų pasaulį. Tačiau atradome čia tik tai mirtį. Senoviniame jos žemėlapyje šis pasaulis buvo vadinamas Chro B'rana, bet aš jo niekada taip nevadinau. Džeinila žinojo visų čia gyvenančių rasių pavadinimus. Aš įsiminiau tik vieną - chrundai. Taip iš tiesų vadinosi nakties medžiokliai. "Juos pavergusioji rasė, - kalbėjo Džeinila, - chranganiečiai, didžiausi jų priešai, dabar jau visai išnykę, jie buvo sutriuškinti prieš tūkstantį metų; vergija seniai užmiršta. Čia įsikūrusi apleista kolonija, - sakė ji, - ir tik nedaugelis palaiko su ja prekybinius ryšius." Ji žinojo taip daug, o aš mažai, bet štai aš ją palaidojau ir dabar žinau svarbiausią dalyką. Čia gyveno vergai, kurie ir liko vergais, nes jų valdovai pasmerkė juos tikroms pragaro kančioms - sukūrė negailestingą Maro Žvaigždės šviesą.

Paskutinis prekybinis laivas užsuko čionai

prieš pusmetį. Mes galėjome juo išskristi. Maras tuomet jau buvo prasidėjęs, skraiduolių kūnai kėpsojo ant kalnų šlaitų, ritosi nuo uolų. Aš keletą jų apžiūrėjau; jų oda atrodė it apdeginta, iš jos varvėjo kažkoks skystis, sparnai sutrūkinėjo. Pas mus ateidavo pūslių nusėti nakties medžiokliai ir išsinešdavo daugybę skėčių, laikydami juos taip, kad pasislėptų nuo Maro Žvaigždės šviesos. Kai nusileido laivas, mes galėjome juo išskristi. Bet Džeinila pasakė, jog mes pasiliekame. Ji žinojo, kaip vadinosi šios ligos, naikinančios skraiduolius ir naktinius medžioklius. Ji žinojo, kaip vadinasi vaistai, galintys juos išgydyti. "Jei žinai tam tikro reiškinių pavadinimą, vadinasi, supranti tą reiškinį, - taip manė ji. - Mes privalome tapti gydytojais, privalome išgelbėti juos nuo piktos lemties, ir tuomet sėkmė bus mūsų rankose." Ji pasiėmė visus laive buvusius vaistus ir užsakė naujų, taip mudu ėmėme gydyti nuo tų ligų, kurių pavadinimus ji žinojo.

Kai atsirado dar viena liga, Džeinila žinojo ir jos pavadinimą. Ir kitos, ir dar kitos, paskui dar kitos. Tačiau ligų buvo begalybė. Pirmiausiai baigėsi vaistai, paskui ji pristigo ligų pavadinimų, o šįryt auštant aš pradėjau kasti jai kapą. Ji buvo guvi judri moteris, bet prieš mirtį

suglebo, o jos galūnės ištinę beveik dvigubai. Man teko iškasti didelę duobę, kad į ją tilptų ištinęs sustingęs kūnas. Ją pražudžiusią ligą aš pavadinau Džeinilos liga. Nesu pavadinimų specialistas. Manoji liga kitokia, ji neturi pavadinimo. Kai judu, kaulus tarytum lyžčioja ugnis, o oda pasidarė pilka ir trapi. Kas rytą nubudęs lovoje surandu nuo kaulo atplyšusių savojo kūno gabaliukų, matau sukruvintus baltinius, mat tose vietose atsivėrusios žaizdos kraujuoja.

Didžiulė, akinamai ryški Maro Žvaigždė kybo viršum manęs. Dabar aš suprantu, kodėl ji balta. Balta spalva - švaros spalva, cha, ir Maro Žvaigždė išvalo šią žemę, tačiau ji naudojasi gedimu bei irimu. Čia slypi ironija, ar ne?

Mes atsigabenome čionai daug ginklų, bet pardavėme labai mažai. Nakties medžiokliai ir skraiduoliai negali ginklais atremti juos naikinančios galios, todėl labiau tiki skėčių, o ne lazerių naudingumu. Aš apsiginklavau ugniasvaidžiu iš mūsų arsenalo ir pasiėmiau butelį tamsaus vyno.

Taigi sėdėsiu čia, vėsumoje, dėstysiu kristalui savo mintis, gersiu vyną ir stebėsiu skraiduolius, kurie dar liko gyvi, žiūrėsiu, kaip jie šoka ir plevena nakties danguje. Iš tolo jie pa-

našūs į šešėlkirius, skrajojančius viršum manosios gyvybe knibždančios jūros. Aš gurkšnojau vyną ir prisimenu, kaip ošė jūra, kai budacharietis berniukas sėdėdavo ant jos kranto ir svajodavo apie žvaigždes. Kai vynas pasibaigs, aš pasinaudosiu ugniasvaidžiu.

(ilga tylą)

Ko gero, daugiau tiesiog nebeturiu ką pasakyti. Džeinila žinojo daug, ji žinojo daug žodžių bei pavadinimų, bet ją aš šiandien palaidojau.

(ilga tylą)

Jeigu ši garso įrašą kas nors kada nors suras...

(ilga tylą)

Jeigu ji kada nors suras, kai Maro Žvaigždė išblės (o nakties medžiokliai sako, jog taip nutinka), neapsigaukite. Šis pasaulis blogas, jis netinka gyvenimui. Čia mirties ir galybės ligų pasaulis. Maro Žvaigždė vėl patekės.

(ilga tylą)

Baigėsi vynas.

(įrašo pabaiga).

1

- Ne, - kreipdamasis į kitus, tvirtu balsu ištarė Kajus Nevis. - Apie tai nėra negalvokite. Prasižėti su dideliu transportu būtų tikra kvailystė.

- Nesąmonė, - burbtelėjo Celiza Van. - Juk jums reikia kažkaip iki ten nukakti. Vadinasi, jums reikia laivo. Aš jau esu samdžiusi STARSLIP'o laivus ir nieko negaliu jiems prikišti. Ekipažai paslaugūs ir virtuvė net labai padori.

Nevis dėbtelėjo į kalbančiąją žudančiu žvilgsniu. Jo veidas buvo tarytum specialiai sukurtas tokiems žvilgsniams - grubus, kampuotas, plaukai sušukuoti atgal, didžiulė erliška nosis, mažos tamsios akutės, žibančios iš po juodų išsikerojusių antakių.

- Ir kokiam gi tikslui jūs samdėtės tuos laivus?

- Kaip kokiam? Mokslinėms ekspedicijoms, žinoma, - atsakė Celiza Van. Ji pasičiupo iš priešais ją stovinčios vazos kremo rutuliuką ir, manieringai laikydama jį nykščiu bei smiliumi, įstūmė į burną. - Aš buvau stebėtoja daugelio reikšmingų žvalgybinių skrydžių metu. Lėšų skirdavo Centras.

- Ar jūs bent pamėginote savo proteliu suvokti vieną smulkmeną? - pasakė Nevis. - Čia ne mokslinė ekspedicija. Mes nekišame nosies į vestuvinius čiabuvių papročius, kaip esatę įpratę jūs. Mes neiškasinėsime abejotinių artefaktų, į kuriuos kiekvienam normaliam žmogui tiesiog nuspjaut. Mažo slapto mūsų žygio tikslas - neapsakomai brangių vertybių paieška. Ir jeigu mes jas surasime, tikrai nepanorėsime atiduoti kompetentingiems specialistams. Aš jums reikalingas todėl, kad galiu pasirūpinti ne visai legaliais jų pardavimo kanalais. O jūs taip manimi nepasitikite, jog netgi nenorite pasakyti, kur yra tie prakeikti turtai, kol neišvykome į kelionę, o Lajonas net pasisamdė asmeninę apsaugą. Tiek to, aš dėl to nesijaudinu. Bet jūs turite suprasti vieną dalyką - aš, aišku, ne vienintelis pasitikėjimo vertas žmogus visame Šan Dilore. Ant kortos pastatytos didžiulės lėšos ir išeikvota energija, tad jeigu jūs ir toliau kabinsite man ant ausų makaronus apie laivo virtuvę, aš išsinešdinu. Aš surasiu įdomesnių darbų už žiopsojimą į jūsų marmūzes.

Celiza Van paniekinamai šniurkštelėjo nosimi....